

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 25 maart 2020
Agendapuntnr. K.8
Kenmerk 2020.00720
Onderwerp Aanbevelingen van de landelijke
Beleidsstafel Droogte (eindrapport)

Datum 11 februari 2020
Bijlagen

Kennisgeving

Onderwerp in kort bestek

De droogte van 2018 staat in het collectief geheugen van waterbeherend Nederland gegrift. Het was een droogte waarin het neerslagtekort opliep tot gemiddeld 300 mm (normaal 100) en de Rijnafvoer maandenlang minder dan 1000 m³/sec bij Lobith bedroeg. De (beroeps)scheepvaart op de rivieren werd belemmerd, de Hollandsche IJssel en benedenloop van de Lek dreigden (zonder maatregelen) verzilt te raken en in veel waterschappen mochten akkerbouwers hun gewassen niet meer beregenen. De totale kwantificeerbare economische schade van de droogte 2018 in Nederland is berekend op tussen de 900 en 1.650 miljoen Euro. De schade aan de natuurgebieden en in bebouwd gebied zijn hierin niet meegenomen.

Op 18 december 2019 heeft minister Van Nieuwenhuizen (I&W) het eindrapport van de landelijke Beleidsstafel Droogte aan de Tweede Kamer aangeboden (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/12/18/kamerbrief-over-eindrapportage-beleidsstafel-droogte-nederland-beter-weerbaar-tegen-droogte>). Het eindrapport is het sluitstuk van één jaar evalueren van de droogte 2018. In dit voorstel wordt u geïnformeerd over de voor de waterschappen relevante aanbevelingen van de Beleidsstafel Droogte. In het eindrapport staan 46 aanbevelingen opgenomen. Ook geven we de voortgang op acties naar aanleiding van de eerste relevante aanbevelingen die de Beleidsstafel Droogte in mei 2019 uitbracht.

Tot slot wordt u geïnformeerd over de uitgevoerde acties naar aanleiding van de in het voorjaar van 2019 afgeronde (landelijke) evaluatie Crisisbeheersing Watertekort 2018.

Achtergrondinformatie

Na afloop van de droogte zijn op landelijk en regionaal niveau evaluaties uitgevoerd. Op landelijk niveau de evaluatie door de tijdelijk hiervoor ingestelde Beleidsstafel Droogte en de procesevaluatie van de Crisisbeheersing Watertekort 2018. HHSK heeft de droogte van 2018 eveneens geëvalueerd. Over de prioritaire acties die uit deze laatste zijn voortgekomen bent u geïnformeerd in de kennisgeving aan de VV van 27 maart 2019.

De Beleidsstafel Droogte heeft de aanbevelingen belegd bij individuele partijen en verschillende interbestuurlijke projecten en programma's. Veel van de aanbevelingen vergen samenwerking tussen partijen. Daarom is bij voorkeur één coördinerende partij benoemd als trekker (vetgedrukt). In de onderstaande tabel zijn de voor de waterschappen relevante acties weergegeven.

Aanbeveling uit eindrapport Beleidstafel Droogte	Partijen met trekker(s)
1) Zet blijvend in op uitwerking waterbeschikbaarheid	BPZ /waterschappen
2) Regionale uitwerking van de verdringingsreeks	BPZ /waterschappen/provincies en RWS
3) versterken van de verbinding DPZW en DPRA	DC /BPZ/stuurgroep RA/gemeenten en waterbeheerders
4) verduidelijkende handleiding nationale verdringingsreeks	RWS ism waterschappen IPO e.a.
5) regionale uitwerkingen van de verdringingsreeks	waterschappen, provincies en RWS
6) Stel een 'Categorie-1-Natuur' kaart op	IPO ism provincies, waterschappen
7) Breng juridische verhouding waterakkoord en verdringingsreeks in beeld	RWS en waterschappen i.s.m. IenW
8) Verbeteren informatievoorziening en bewustwording via waterbeschikbaarheid	IenW , ministerie van LNV, ministerie van EZK, provincies, waterschappen,
9) Zorg voor een set afgestemde redeneerlijn voor droogte	BPZ
10) Grondwateronttrekkingen bij kwetsbare natuurgebieden in beeld brengen	Provincies en waterschappen i.s.m. belanghebbenden
13) Benut herstelperiode voor aanvulling van grondwatervoorraden	waterschappen en grondgebruikers
14) Agendeer het belang van structurele maatregelen i.v.m. droogte	a BPZ, b Stuurgroep RA, c waterschappen en gemeenten, d
17) Voer acties voor klimaatadaptieve landbouw regionaal en in samenhang uit	BPZ (waterbeschikbaarheid), ministerie van LNV (actieprogramma landbouw, VNG, gemeenten, met input van
32) Gemeenten aan de lat voor bebouwd gebied	waterschappen, DPRA, DPZW en
36) Uniformeren en uitwisselen waterkwantiteitsdata	ministerie van IenW , provincies, waterschappen, RWS, Informatiehuis
39) Geef prioriteit aan ontsluiten van data en informatie	Waterschappen, provincies en RWS
41) Communiceer over resultaten en stem communicatieboodschappen af	ministerie van IenW (Directie Communicatie), BPZ en Stuurgroep RA
42) Besteed in de tweede fase DPZW aandacht aan kansen hergebruik effluent	BPZ en waterschappen

BPZ is bestuurlijk platform zoetwater.

DC is Deltacommissaris

Resultaten van de eerste aanbevelingen van de Beleidstafel Droogte

HHSK heeft naar aanleiding van de evaluatie van de Beleidstafel Droogte acties uitgevoerd en deelgenomen aan landelijke en regionale uitwerkingsprocessen, te weten:

- HHSK heeft kennisgenomen van de handreiking voor de verdringingsreeks en wordt via de Zoetwaterregio West-Nederland en het Regionaal Droogte Overleg betrokken bij de regionale uitwerking van de verdringingsreeks. Dit proces is nog niet opgestart.
- HHSK is deelnemer in de landelijke werkgroep die zich bezighoudt met het begrenzen van de categorie 1-natuur in de landelijke verdringingsreeks; Dit loopt nog.
- HHSK is gestart met het uitwerken van waterbeschikbaarheid in het noordelijk deel van Schieland (VV-mededeling d.d. 28 november 2019).
- Binnen het deelprogramma Slim Watermanagement voor de Rijn-Maas monding heeft HHSK bijgedragen aan het verder uitwerken van de redeneerlijnen voor verschillende droogte-situaties en is het informatiescherm verbeterd. Dit proces is afgerond.
- HHSK neemt waar het nuttig is, structurele maatregelen m.b.t. grondwater in verband met droogte mee in de dialogen met gemeenten over ruimtelijke klimaatadaptatie. Dit is maatwerk.

Resultaten van de aanbevelingen voor Crisisbeheersing Watertekort:

HHSK heeft eveneens naar aanleiding van de landelijk uitgevoerde evaluatie Crisisbeheersing Watertekort acties uitgevoerd:

1. *Verbeter het informatiemanagement bij de beheersing van watertekort en droogte en denk aan een vorm van stakeholdersoverleg.*
Per november 2019 heeft HHSK het netcentrisch werken ingevoerd. De werkwijze hiervan is in het vernieuwde handboek crisisbeheersing vastgelegd en in de praktijk reeds in gebruik. Tijdens het opleiden/trainen/oefenen wordt dit verder doorontwikkeld,

bij evaluaties heeft dit structureel de aandacht, en komt het inmiddels als een goede praktijk naar voren.

2. *Vergroot de bekendheid met de rol- en taakverdeling van crisisteams bij waterbeheerders en zeker bij maatschappelijke partijen.*

Waar de gelegenheid zich voordoet, wordt aandacht besteed aan de rol en taak van crisisbeheersing en hoe wordt samengewerkt landelijk, regionaal en met de veiligheidsregio's. In 2019 heeft de portefeuillehouder Waterkwantiteit in samenwerking met de veiligheidsregio op een bijeenkomst in Nieuwekerk a/d/IJssel uiteengezet hoe de rol- en taakverdeling tussen de crisisteams bij de waterbeheerders en de omgeving is georganiseerd.

3. *Zorg binnen de crisisorganisatie voor een goede afstemming tussen de generieke crisiskolom2, de crisiskolom I&W en de crisiskolom waterverdeling en droogte.*

Onder meer via het netcentrisch werken (zie boven) en bijbehorende informatie-afspraken met partners in o.a. de generieke kolom is de afstemming tussen genoemde kolommen verder versterkt, zowel bij waterverdeling en droogte als voor andere denkbare crisistypen.

4. *Breng de personele capaciteit van de crisisorganisatie op niveau in geval van een lang durende crisisaanpak om overbelasting te voorkomen.*

In 2019 is in lijn met die van omliggende waterschappen een nieuwe crisisstructuur ingevoerd bestaande uit vijf vaste crisisteams die elkaar volgens een basisritme van één week op en vier weken af, opvolgen. Bij elkaar zijn dit ca. 75 posities die op een enkele plek na volledig bezet zijn. Omwille van continuïteit is er daarnaast een extra schil in de vorm van een reservebank met mensen gevestigd waar zo nodig een extra beroep op gedaan kan worden.

5. *Ontwikkel de crisiscommunicatie verder door.*

HHSK heeft kernboodschappen voor de communicatie over de watervoorziening voor en tijdens een droogte geformuleerd. Samen met andere waterschappen en de veiligheidsregio's is gewerkt aan het verder ontwikkelen van crisiscommunicatie. Dit is een doorlopende activiteit.

Alle acties zijn erop gericht om Nederland weerbaar te maken tegen droogte en watertekorten.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

drs. A.J.B. van der Klugt